

Hasan Cemal krizinde son nokta!

Türkiye / 18/03/2013

15 gündür izinli sayılan Hasan Cemal'in bugün Milliyet'e gönderdiği yazı basılmadı. Bunun üzerine Hasan Cemal 15 yıl önce, 1998 yılında yazmaya başladığı Milliyet'ten ayrılmaya karar verdi. 28 Şubat'ta Milliyet'in manşetinde "İmralı zabıtları" başlığıyla yayımlanan Namık Durukan'ın haberi üzerine çıkan tartışma Hasan Cemal'in gazetesinden ayrılmasıyla son buldu. İmralı Zabıtları haberinden sonra Hasan Cemal ikii yazı kaleme aldı. İlk yazı "Barış olgunlaşmış durumda, resmin bütünü sakın ola gözden kaçmasın!" başlığıyla 1 Mart Cuma günü yayımlandı. Cemal'in bu yazısı, Milliyet'e ve Namık Durukan'a kutlamayla başlıyordu.

Cemal'in, ikinci ve son yazısı 2 Mart'ta yayımlandı. Cemal bu yazının başlığı "Sayın Başbakan, tarihin eli yine omzunuzda, tarih bazen yaşarken de yakalanır!" idi. Cemal bu yazıda, Milliyet'in İmralı notlarını yayımlamasını suçlayanları eleştiriyor ve "Gazete yapmak ayrıdır, devlet yönetmek ayrıdır. İki birbiri karıştırılmasın. Kimse de kimsenin işine öyle karışmasın" diyordu.

BAŞBAKAN 'BATSIN BÖYLE GAZETECİLİK' DEDİ

Başbakan Tayyip Erdoğan, 2 Mart'ta Balıkesir'de yaptığı konuşmada "Gazeteciliğiniz batsın" derken doğrudan Hasan Cemal'in yazısına gönderme yaptı. Erdoğan, "Bu medyanın bazı uzantıları, kalemşörleri şunu yazıyor. Devlet yönetmek başka bir şey, gazete yapmak farklı bir şey. Eğer bu ülkeye bu millete zerre kadar sevdanız varsa şu çözüm sürecine katkıda bulunmak istiyorsanız böyle bir haberi atamazsınız, atmamanız gerekirdi. Bu süreç hassas bir süreç. (...) Eğer böyle gazetecilik yapacaksan, batsın senin gazeteciliğin..." dedi.

Bundan sonra medya kulislerine Milliyet'in sahibi Erdoğan Demirören, Başbakan'ın çıkışının ardından Genel Yayın Yönetmeni Derya Sazak'a, Hasan Cemal'in, gazetesinin yayını savunan tavrından duyduğu rahatsızlığı iletmişti

yansıdı. İddiaya göre Demirören, Cemal ile Başbakan'ın çıkışını köşesinde eleştiren Can Dündar'ın yazılarına son verilmesini istemiş, Sazak ve yazı işleri diremişti. Kriz, Dündar'ın yazılarına devam etmesi, Hasan Cemal'e ise iki hafta ceza verilmesi formülüyle donduruldu. İki haftalık süre bugün doldu ve gözler Milliyet cephesine çevrildi.

NE OLDU?

Pazartesi günleri izin yapan Cemal, salı günü yayımlanacak yazısını 16 Mart Cumartesi günü Derya Sazak'a gönderdi. Sazak, bu yazıyı yayımlayamayacağını belirterek Hasan Cemal'den yeni bir yazı istedi. Cemal'in cevabı, "gönderdiği yazı yayımlanmadıkça yeni bir yazı göndermeyeceği" yolunda oldu. (T24)

İşte Hasan Cemal'in Milliyet'in yayınlamadığı yazısı:

İki haftadır kapalı olan köşemi açarken
Gazetecilik ve gazeteciler üzerine...

Başbakan Erdoğan, Balıkesir'de Milliyet'e dönüp Namık Durukan'ın **İmralı Zabıtları** haberinden dolayı "**Batsın bu gazeteciliğiniz!**" dediğinden beri iki haftadır bu köşe kapalıydı.

Tayyip Erdoğan, Balıkesir konuşmasında beni de hedef almıştı. Adımı zikretmemişti ama haberi ve gazeteciliği savunan benim bir cümlemi aynen alıp bana da yüklenmişti.

Ben o cümlede kendi mesleğimin en temel ilkelerinden birini özenle vurgulamıştım. '**Gazetecilikle memleket idaresi**'nin ayrı ayrı konular olduğunu belirtmiş, ikisinin arasından geçen ayırıcı çizgiye işaret etmişim.

Özeti şuydu:

Demokrasilerde siyasetçi ülke yönetir, gazeteci gazete yapar!

Evet, öyledir.

Demokratik rejimlerde gazeteciliğin sınırlarını özgürlükler ve gazetecilik mesleğinin evrensel ilkeleri çizer; iktidarların bakış açılarıyla **milli-gayri milli** gibisinden kriterler çizmez.

Gazeteciliğin evrensel ilkeleri içinde, tarifi her zaman kolay olmasa da, hiç kuşkusuz **sorumluluk** da vardır. Ama bu sorumluluk duygusuyla iktidar odaklarının anladığı 'sorumluluk' ile de örtüşmez, örtüşmek zorunda da değildir.

Demokrasilerde gazetecilerle iktidar sahipleri zaman zaman anlaşamaz çatışırlar.

Çok görülür bu durum.

İlişkilerin fena halde gerildiği, bazen kopma noktasına geldiği de olur.

Bu konuda özellikle Amerikan demokrasinden çok ilginç, renkli örnekler verilebilir.

Şimdi bunları geçiyorum.

'İmralı zabıtları' yüzünden **Ankara**'yla **Milliyet** arasında yaşanmış '**olay**'ın perde arkasına bugün için girmek niyetinde değilim. Kişiselleştirmek de istemiyorum konuyu...

Böyle bir '**olay**' benim başıma ilk defa gelmiyor. Ayrıca, yıllar ve yıllar boyu birçok meslektaşım bu yollardan geçti, geçmeye de ne yazık ki devam ediyorlar.

Belirtmekte yarar var.

Medya-iktidar ilişkileri bu ülkede öteden beri sorunlu olmuştur. Çünkü, **siyasal güç odakları** her zaman medya ve gazeteci milletini genellikle kendi çektikleri '**kırmızı çizgiler**'le kontrol altında tutmaya çalışmıştır. Bunun için ekonomik, siyasal ve hukuksal aletlerle baskı uygulamıştır.

Hiç değişmemiştir bu.

Medya patronlarının gazetecilik dışındaki alanlarda mevcut ekonomik menfaatleri de iktidarların elini güçlendirmiştir.

Bir başka deyişle:

Kendi işleriyle ilgili olarak **medya sahiplerinin Ankara'ya olan ihtiyaçları** ya da Ankara'nın ekonomik konulardaki aşırı gücü -Türkiye'de yargı düzeninin ikinci sınıflılığıyla da birleşince- siyasal iktidarlar medyayla daha kolay oynamıştır.

Bir de **gazeteciliğe bakış** vardır, medya patronlarının bakışı...

1990'ların başıydı.

Cumhuriyet gazetesinin genel yayın yönetmeniydim. Türk iş dünyasının en büyüklerinden biri, gazete çıkarmak isterken benim de görüşümü almıştı.

Ben de ona sormuştum:

“Neden gazete çıkarmak istiyorsunuz?Avrupa çapında iyi bir buzdolabı fabrikası, iyi bir televizyon fabrikasıyla bankadan sonra bir de iyi gazeteniz mi olsun istiyorsunuz? Yoksa rakiplerinize karşı Ankara'da, iktidarlar nezdinde yeni bir güç odağı yaratmak için mi gazete çıkarmak istiyorsunuz? Ankara'da kendi iş menfaatlerinizi korumak ve geliştirmek mi, yoksa bir de iyi gazete sahibi olmak mı, hangisi?” Bu konuyu daha önce de yazmıştım. Ama yukarıdaki sorum bugün de geçerli. Ankara'yla, siyasal iktidarlara medya arasındaki sorunlu ve kusurlu ilişki yapısı, sanıyorum, dün olduğu gibi bugün de yukarıdaki soruda düğümleniyor.

Ama yalnız bu değil.

Bir de **'gazeteci milleti'**nin, özellikle **'gazeteci eliti'**nin iktidar-medya ilişkilerini rayından saptıran ya da rayında tutamayan rollerini de akılda tutmak lazım.

Yöneticiler -ve önde gelen yazarlar- bu ülkede gazeteciliği güç odaklarına karşı olduğu kadar **patronlara karşı, hatta patronlara rağmen** savunmakta da başarılı olamadılar. Bunun için kendi aralarında mesleki nitelik taşıyan **güçlü ortak platformlar** oluşturamadılar.

Bu noktayı özellikle vurguluyorum.

Bu konuda, benim de 45 yıllık gazetecilik mesleğimde zayıf notlarım vardır.

Ayrıntıya girmiyorum.

Şimdilik girmek de istemiyorum.

İktidar-medya, iktidar-gazeteci, gazeteci-patron ilişkilerinde taşların yerli yerine oturabilmesi için, hiç kuşkusuz, gazeteci milletinin de mesleki görev ve sorumluluğu vardır.

Bu noktayı gözardı etmeyelim.

Olan biteni, eli kolu bağlanmış gibi ya da kendisini ilgilendirmiyormuş gibi seyretmek, yani kayıtsız ya da nemelazımcı tavır, demokrasi ve hukuk devletinin bu ülkede ikinci sınıflığa mahkum olmasında önemli rol oynamıştır.

Gazetecilik bayrağını ne kadar yüksekte tutarsak, kendi mesleğimizin bağımsızlık ve özgürlüğüne ne kadar sahip çıkarsak, Milliyet'in başarılı Genel Yayın Yönetmeni **Derya Sazak**'ın deyişiyle inadına **gazetecilik** çizgisinde ne kadar yürüyebilirsek, bu ülkede demokrasi ve hukuk çıtası da o kadar yükselir.

Bu konu, Türkiye'nin **'Kürt sorunu'**yla ilgili olarak bugün geçmekte olduğu hayati dönemde çok daha büyük önem taşıyor. Demokratik hukuk devleti çıtası ne kadar yükselirse, bu ülkenin barış ve huzur kapısı o kadar açılır. Biz gazeteciler mesleğimizi ne kadar iyi yaparsak... Gazeteci gazeteciliğini, patron patronluğunu, siyasetçi siyasetçiliğini ne kadar iyi bilirse... Hiç kuşkunuz olmasın, herkesin kafası rahat eder, herkes daha huzura varır ve bu ülkede demokrasiyle barışın taşları çok daha çabuk yerli yerine oturur.

Mesleğini çok uzun yıllardır gerçekten seven bir gazeteci olarak herşeye rağmen, birçok olumsuzluğa rağmen geleceğe umutla bakıyorum.

Bu açıdan duygu ve düşüncelerim özellikle son iki haftada yaşadıklarımla daha bir güç kazandı diyebilirim.

Hadi, işimize bakalım.

İşimizi daha iyi yapalım.

İki haftalık mecburi aradan sonraki ilk yazımı noktalarken, daha iyisini yazabilirdim diye de düşünmeden edemiyorum doğrusu...